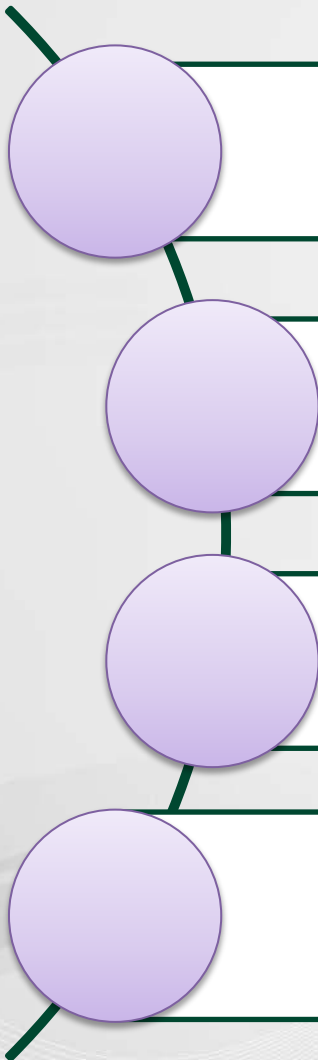

Зміни у валютному регулюванні та валютний контроль

**Олена Волянська,
радник LCF, адвокат**

Основні нормативно-правові акти датовані 90-ми роками

Закон України «Про режим іноземного інвестування»
1996 рік

Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»
1994 рік

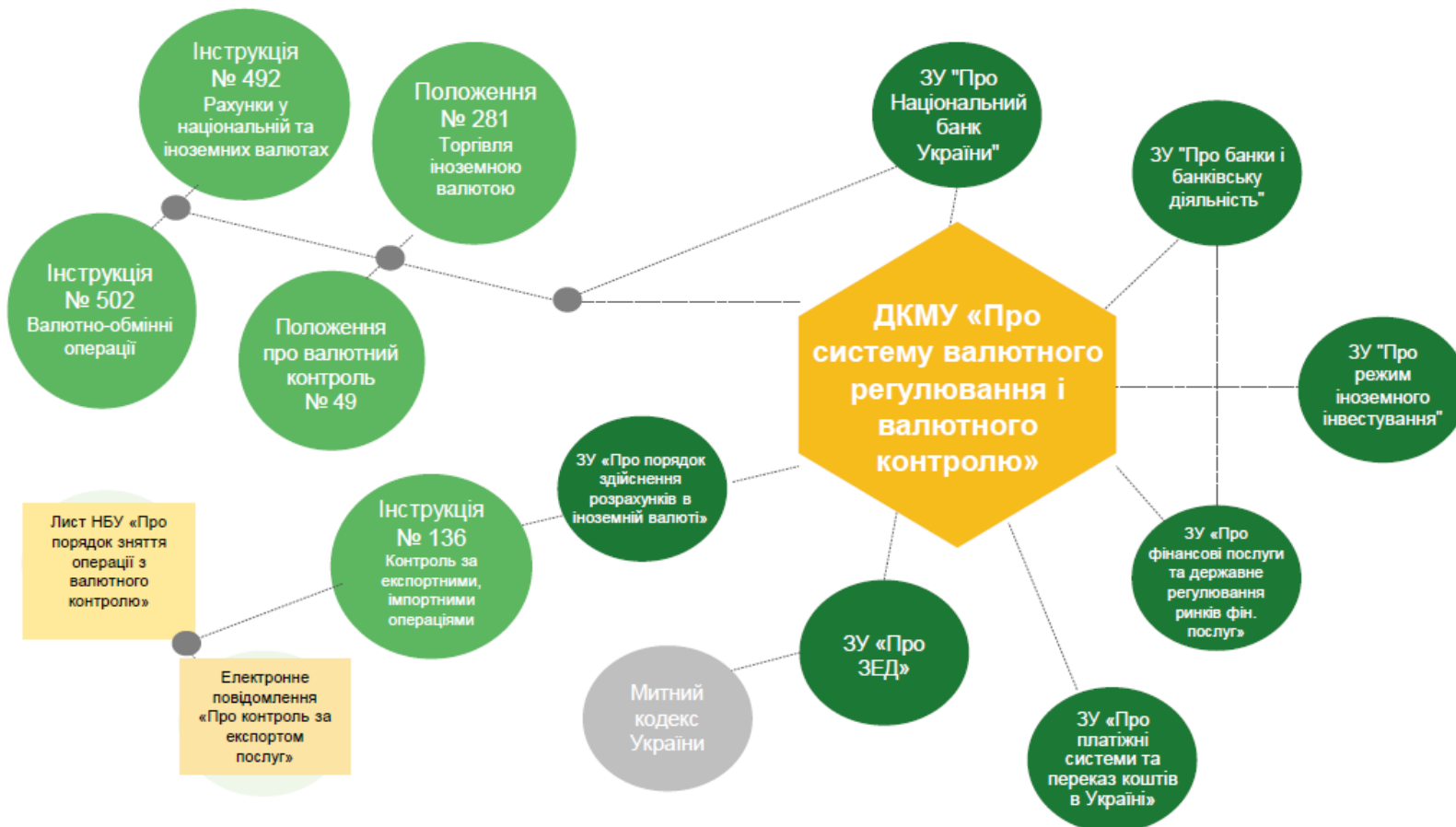
Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання та валютного контролю»
1993 рік

Інструкція про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон, затверджена Постановою Правління НБУ
1999 рік

Що маємо: стан системи валютного регулювання

- Надмірна зарегульованість, складність та необґрунтована бюрократизація системи валютного регулювання.

Діючи протягом тривалого часу (більше 20 років) недосконалі дозвільна система на проведення валютних операцій та механізм застосування заходів відповідальності за порушення валютного законодавства (108 регуляторних нормативно-правових актів).

Мета:

подолання незбалансованості платіжного балансу

збільшення
надходжень
іноземної
валюти

укріплення
курсу
національної
валюти

Риси:

Концентрація валютних ресурсів у
центральному банку

Відсутність вільного руху капіталу за
кордон, обмеження в інвестуванні

Зобов'язання експортерів продавати валюту
за фіксованим курсом

Ліцензування купівлі іноземної валюти
імпортерами

Країни, в яких діють валютні обмеження

Валютні обмеження

- Ангола
- Камерун
- Куба
- Ефіопія
- Гана
- Іран
- Лівія
- Марокко
- Мозамбік
- Непал
- Нігерія
- Північна Корея
- Судан
- Туніс
- Україна
- Узбекистан
- Венесуела
- Зімбабве

Валютні обмеження у розвинених країнах

велика економічна депресія 1929-1933

воєнні-післявоєнні роки

Інвестування за кордон

Придбання
нерухомості

Придбання
корпоративних
прав іноземних
підприємств

Придбання
цінних паперів

З одного боку:

- Необхідність індивідуальних ліцензій НБУ

З іншого боку:

- Здійснення інвестицій без повідомлення регулятора (номінальні власники, отримання цінностей у дар)

Індивідуальна ліцензія НБУ для розміщення валютних цінностей на рахунку в іноземному банку

НБУ може відмовити з підстави:
*«недостатньо обґрунтована
необхідність розміщення валютних
цінностей»*

у разі розміщення суми, що перевищує 10 000 євро, необхідно надати податкову декларацію за два попередні роки, які підтверджують набуття вказаних сум

Не потребує
ліцензування:

**інші підстави,
визначені законом**

відкриття рахунку

**розміщення
валютних цінностей
особою, під час її
перебування за
кордоном**

Інвестиції в Україну

Здійснення інвестиції

Інвестування
через
інвестиційний
рахунок

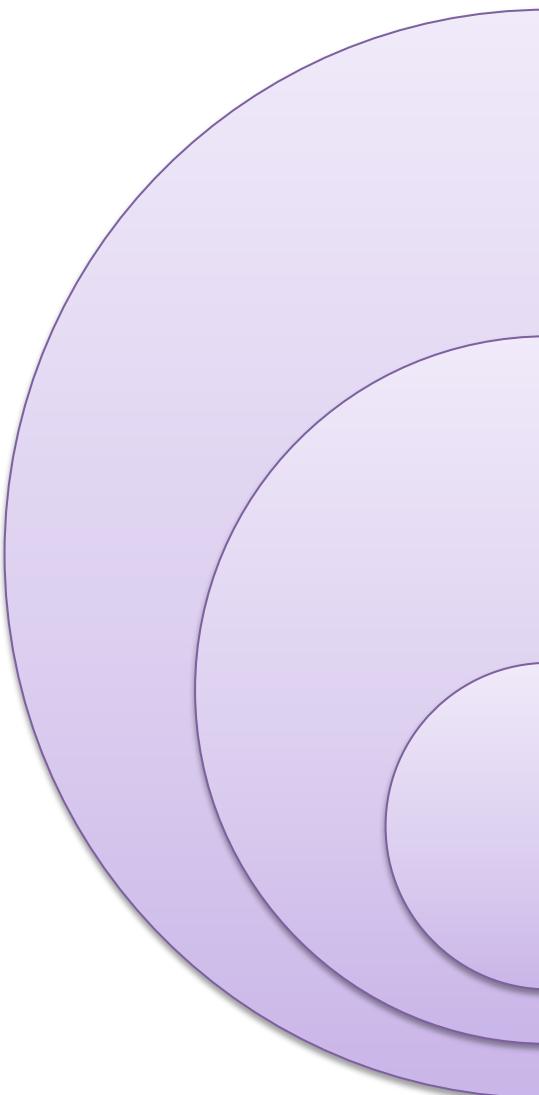
Перерахування на
валютний
рахунок
резидента

Розрахунки за об'єкт інвестування за кордоном – законом не передбачені

Положення НБУ №281 (щодо купівлі іноземної валюти) опосередковано допускає вказаний спосіб

Лібералізація обмежень

Дозволено репатріацію дивідендів за 2014-2015 роки (за графіком)
Скасовано обов'язок продажу валюти в межах здійснення іноземної інвестиції
Дозволено купівлю/перерахування ІВ з метою виведення коштів інвестиції (продаж ЦП, корпоративних прав, зменшення статутного капіталу, виходу зі складу учасників) в межах \$5 млн.

Регулювання імпорتنих та експортних операцій

Обмежені терміни розрахунків за експортно-імпортними операціями – 180 днів

Обов'язковий продаж валютних надходжень у розмірі 50% (раніше – 75%)

Валютні обмеження:

Обґрунтування підстав для придбання валюти, резервування гривні для придбання валюти – 1 день (раніше 2016 – 3 дні)

Додаткові тимчасові адміністративні обмеження -
Постанова НБУ №410 від
16.12.2016

Національний банк України:
*Концепція нового валютного
регулювання, грудень 2016*

**Валютна
лібералізація -
забезпечення
вільного руху
капіталу**

Передумови:

- Угода про асоціацію між Україною та ЄС, 2014
- Директива Ради 88/361/ЄЕС

**Поступове скасування
антикризових обмежень****Нове законодавство**

- Закон України Про іноземну валюту
- виведення обмежень та регуляцій на підзаконний рівень

**Лібералізація прямих
іноземних інвестицій,
скасування обмежень
щодо операцій з
поточним рахунком**

- граничний строк для розрахунків в іноземній валюті
- продаж валютної виручки
- строк резервування гривні для купівлі іноземної валюти

**Перехід від дозвільної
системи валютного
контролю до повідомної**

- за умови імплементації принципів ОЕСР з протидії BEPS та створенню системи автоматичного обміну фінансовою інформацією

Гарячі новини: Перемога!

1

23.05.2017 Верховна рада ухвалила Закон щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій

скасовано обов'язковість реєстрації іноземної інвестиції

2

25.05.2017 Постановою НБУ №41 скасовано деякі адміністративні обмеження

розрахунки за операціями з експорту та імпорту - 180 днів

знято обмеження з купівлі іноземної валюти для виведення інвестицій (встановлено умови для здійснення операцій)

відновлено можливість дострокового погашення кредитів та позик за наявності забезпечення міжнародних фінансових організацій

Напрямки реформ

Єдиний закон

- Розробка єдиного лібералізованого закону про режим валютного регулювання
- Скасування несистематизованих підзаконних актів

Заборонити забороняти

- Зменшити кількість обмежень та ліцензувань
- Розширити застосування декларативного принципу
- Застосовувати регулювання тільки щодо надвисоких сум операцій

Захист прав інвесторів

- Судова реформа
- Антирейдерське законодавство